

Afet Bölgesi	Kahramanmaraş, Adıyaman, Kilis, Osmaniye, Gaziantep, Malatya, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana, Hatay, Elazığ	Tarih	21.06.2023
Hazırlayan	Hayata Destek		

1. Genel Durum Değerlendirmesi

1. Psikososyal Destek (PSS) paketi dağıtımı, Adıyaman

bindir, kayıp müracaatı yapılan 297 kişiye ise ulaşılammıştır³.

6 Şubat 2023 sabahı meydana gelen 7,8 ve 7,5 şiddetindeki iki deprem, 1,8 milyonu Suriyeli mülteci olmak üzere yaklaşık 14 milyon kişinin yaşadığı¹ Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Osmaniye, Gaziantep, Malatya, Şanlıurfa, Diyarbakır, Elazığ ve Adana'yı etkilemiştir. Afet bölgesinde artçı sarsıntılar devam etmektedir.

Son resmi açıklamaya göre, hayatını kaybedenler, 7.302'si mülteci olmak üzere 50 bin 783'tür. Yaralı sayısı 107 bindir, kayıp müracaatı yapılan 297 kişiye ise ulaşılammıştır².

Son resmi açıklamaya göre, hayatını kaybedenler, 7.302'si mülteci olmak üzere 50 bin 783'tür. Yaralı sayısı 107

Depremlerden 9,1 milyon kişi etkilenmiş, 3 milyon kişi yerinden edilmiş, 298 bin bina ise tamamen yıkılmıştır⁴.

Hayata Destek, son acil durum raporunu 31 Mayıs'ta yayımlamıştır. Aşağıda, 31 Mayıs-21 Haziran tarihleri arasında bölgede yaşanan gelişmeler sıralanmıştır:

- Hayata Destek, acil durum müdahalesini, depremde en ağır etkilenen Hatay, Adıyaman ve Kahramanmaraş illerinde yoğunlaştırmaktadır. Hayata Destek, Malatya'da da insani yardım koordinasyonuna destek olmaktadır. Buna ek olarak Hayata Destek, Diyarbakır, Şanlıurfa, Batman, Mardin, Adana, Mersin, İzmir ve İstanbul olmak üzere 8 ilde yürüttüğü faaliyetlerle acil durum müdahalesini sürdürmektedir.
- Hayata Destek barınma/gıda dışı ihtiyaçlar (NFI), gıda güvenliği ve geçim kaynağı (FSL), su, sanitasyon ve hijyen (WASH), eğitim, geçici yerleşim desteği, ruh sağlığı ve psikolojik destek (MHPSS) ve koruma sektörlerinde çalışmalar yapmakta ve planlamaktadır.
- Hayata Destek, Hatay, Adıyaman, Kahramanmaraş ve Malatya'da, depremde etkilenen yerel toplulukların kendi ihtiyaçlarına yönelik geliştirdikleri projeleri mikro hibelerle destekleyecektir.
- Hayata Destek, 6 Şubat'tan bu yana toplam 359.954 afetden etkilenen kişiye destek olmuştur.

¹ 2023 Earthquakes Displacement Overview, IOM

² <https://www.evrensel.net/haber/488074/depremde-can-kaybi-50-bin-783e-yukseldi>

³ <https://www.evrensel.net/haber/488074/depremde-can-kaybi-50-bin-783e-yukseldi>

⁴ <https://reliefweb.int/report/turkiye/turkiye-earthquake-2023-humanitarian-response-overview-17-may-2023>

- Deprem bölgesinde 2,5 milyon çocuk insani yardıma ihtiyaç duymaktadır. 4 milyon çocuk okul çağındadır; bu sayının 350 bini mülteci çocuklar ve gençlerden oluşmaktadır⁵.
- UN OCHA'nın başlattığı Acil Yardım Çağrısı 16 Mayıs'ta sona ererken, deprem koordinasyon yapısının çalışmaları 17 Ağustos 2023 tarihine kadar uzatılmıştır⁶.
- UNHCR'in verilerine göre, 10 Mayıs itibariyle depremden sonra ikamet ettikleri illeri terk eden mültecilerden 4.150 kişi, deprem öncesi yaşadıkları gere geri dönmüştür; 63 farklı şehre giden yaklaşık 214,760 mülteci ise bu şehirlerde kalmıştır⁷.
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'nın 11 Haziran tarihli açıklamasına göre, depremde 850 bin konut ve iş yeri yıkılmıştır; maddi zararın 100 milyar dolar civarında olduğu tahmin edilmektedir⁸. Bakan, 1 yıl içinde 311 bin konut yapılacağını açıklamıştır.
- Hatay Antakya'da bulunan, 250 konutlu Rönesans Rezidans'ta 53 kişiye hala ulaşılamamıştır⁹.
- Türkiye'nin depremden etkilenen bölgelerinde hanelerin yaklaşık yüzde 40'ı yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır; bu oran ülke genelinde yaklaşık yüzde 32'dir. Oranın yüzde 50'nin üzerine çıkabileceği öngörülmektedir¹⁰.

2. Nüfus Verileri (Türkiye)

	Toplam	Kaynak
Etkilenen kişi sayısı	9.1 Milyon	Birleşmiş Milletler İnsani Yardım Koordinasyon Ofisi (UN OCHA)
Ölü sayısı	50.783	Türkiye Hükümeti
Yaralı Sayısı	107.000	Türkiye Hükümeti

3. İnsani Yardım İhtiyaçları, Müdahaleler ve Sektörel Bazlı İhtiyaçlar

Deprem bölgesinde insani yardım faaliyetleri yürüten kurumlar gıda, barınma, sağlık, nakit yardımı, psikososyal destek, koruma, su, sanitasyon ve hijyen hizmetleri gibi sektörlerde hizmet vermeye devam etmektedir.

Barınma alanlarında ikamet eden yaklaşık 2,6 milyon kişinin, sıcak yaz ayları boyunca da temel yaşam koşullarında, hizmetlere sınırlı erişimle yaşayacağı tahmin edilmektedir. Geçici barınmanın uzun süreli hale gelmesi, özellikle sağlık ve koruma perspektifinden insani kaygıları artırmaktadır.

Türkiye Hükümeti, insani yardım kurumlarının desteğiyle, depremden etkilenen kişilerin resmi barınma alanlarına ya da konteyner

2. Kadınlarla depremin psikolojik etkileri hakkında psiko-eğitim, Kahramanmaraş

⁵ <https://news.un.org/en/story/2023/05/1136767>

⁶ <https://reliefweb.int/report/turkiye/unhcr-turkiye-earthquake-emergency-response-8-june-2023>

⁷ <https://reliefweb.int/report/turkiye/unhcr-turkiye-earthquake-emergency-response-8-june-2023>

⁸ <https://www.ntv.com.tr/ntvpara/deprem-konutlari-icin-yeni-formul,TKJz3Ceez00Ld5qw7H0zA>

⁹ <https://www.cumhuriyet.com.tr/turkiye/ronesans-rezidansta-53-kisi-kayip-cenazelerimizi-istiyoruz-2091596>

¹⁰ <https://news.un.org/en/story/2023/05/1136767>

kentlere taşınmasına odaklanmıştır. İnsani yardım kurumları, gayri resmi barınma alanlarındaki insani yardım eksikliklerini gidermeye çalışmaktadır.

Deprem bölgesinde sıcak yemek hizmeti veren bazı insani yardım kurumlarının pişmiş yemek tedarikini azaltma ve sonlandırma; gıda paketleri veya nakit temelli yardıma geçme planı vardır. Ancak tüm barınma alanlarında yemek pişirme imkânlarının olmaması bir endişe kaynağıdır.

Geçici Barınma Destek Sektörü'nün 8 Haziran'da yayınladığı son özet rapora göre, deprem bölgesinde insanlar, günlük ihtiyaçlarını gidermek için hasarlı evlerine girmeye başlamıştır. Evlerin en çok kullanıldığı şehir Kahramanmaraş, en az kullanıldığı şehir ise Adıyaman'dır.

Aşağıda, sahadaki Hayata Destek ekipleri tarafından sağlanan il düzeyindeki güncellemeler bulunmaktadır.

HATAY

8 Haziran itibariyle, Hatay'ın nüfusu yaklaşık 2 milyondur. 23 bin kişi depremde hayatını kaybetmiş, 30.762 kişi yaralanmıştır. 270 bin bina hasarlıdır. 200 bin kişi çadırlarda, 72 bin kişi konteynerlerde yaşamaktadır. Şehirde 158 resmi barınma alanı, 88 konteyner kent vardır. Yetkililer ayrıca, prefabrik ev tahsisi için yararlanıcıları hassasiyet kriterlerine göre öncelik sıralaması yaparak İskenderun'da 10.000 yeni ev inşa etmeyi planlamaktadır¹¹.

3.Su tankı, Hatay

Şehirde dağıtılan sıcak günlük yemek sayısının Temmuz ayında 700 binden yaklaşık 200 bine düşeceği belirtilmektedir. Sıcak yemekten, gıda paketlerine ya da kupon sistemine geçiş planlanmaktadır.

Hayata Destek su, sanitasyon ve hijyen (WASH) ekipleri, havaların ısınmasıyla, daha önce su tanklarının kurulduğu barınma alanlarında yeni su tankı ve daha sık su dolumu taleplerinin geldiğini bildirmektedir. Şehirde sinek ve sivrisinek sayısında büyük bir artış gözlenmektedir. Yeterince ilaçlama yapılamamaktadır. Şehir dışından gelen ve çeşitli sektörlerde destek veren belediyelerin şehri yavaş yavaş terk etmesiyle, temel ihtiyaçların teminiyle ilgili bir belirsizlik süreci söz konusudur. Tankerlerle su taşıma,

kanalizasyon açma, su tesisatlarının WASH kurulumlarına bağlanması gibi altyapı hizmetleriyle ilgili sorunlar yaşanmaktadır. Gayri resmi barınma alanlarında hijyen malzemesi sorunu halen devam etmektedir. Kurban bayramında hem insani yardım örgütlerinin hem de yerel yönetimlerin, su tanklarının takibi ve dolumunu yeterli oranda yapamayacak olması, su ihtiyacı konusunda endişe kaynağı olmaktadır. Hayata Destek ekipleri, iki resmi barınma alanına, kullanım suyunu içme suyuna dönüştürecek 2 ayrı filtreleme sistemi kurmaktadır.

Hayata Destek erişim ekipleri, su, sanitasyon ve hijyen kurulumlarının yapıldığı bölgelerde WASH komitelerinin kurulması sürecini planlamış; bu amaçla bölgelerde ihtiyaç analizine başlamıştır. Tuvalet, duş, temiz suya erişim için hizmet sağlanan bölgelerde yararlanıcılarla birebir ve grup halinde görüşmeler yapılmaktadır.

¹¹ <https://reliefweb.int/report/turkiye/turkiye-earthquake-response-2023-hatay-humanitarian-snapshot-08-june-2023>

Dağıtım çalışmaları kapsamında, ihtiyaç analizlerinin ardından gayri resmi barınma alanlarında çadır, gıda, içme suyu, kadın bakım paketi, hijyen paketi, mutfak paketi, bit ilacı, bebek bezi, bebek maması, hasta bezi, giysi, iç çamaşır, su bidonu, yatak, yatak örtüsü, battaniye ve hasır dağıtımı yapılmıştır.

Hatay'da temiz su ve içme suyu ihtiyacı hala devam etmektedir. Havaaların ısınmasıyla özellikle salgın hastalık riskleri endişe kaynağı olmaya devam etmektedir. Buzdolabı, vantilatör ya da klima gibi soğutucu ekipmana ihtiyaç artmaktadır. Yanı sıra büyük beden hasta alt bezi, yazlık kıyafet gibi ihtiyaçlar hala devam etmektedir.

4. PSS etkinlikleri, Hatay

Hatay'da ruh sağlığı ve psikososyal destek (MHPSS) mobil ekipleri, Antakya ve Samandağ'da 8 mahallede bireysel sosyal hizmet desteği, bireysel psikolojik danışmanlık ve psiko-eğitim ile çocuklara yönelik grup psikososyal destek hizmeti vermiştir. Kız çocukları ve oğlan çocukları için güçlenme oturumlarına başlamıştır.

Hatay'da verilen mikro hibe projesi kapsamında, 5-19 Haziran tarihleri arasında 13 topluluğa hibe aktarılmış ve projelerle ilgili Hayata Destek ekiplerinin destek süreci başlamıştır.

ADIYAMAN

Adıyaman'ın nüfusu 632 bin 148'dir. Deprem nedeniyle 8.387 kişi hayatını kaybetmiştir. 122 bin kişi şehir dışına gitmiştir. Adıyaman'da yaklaşık 40 bin kişi çadırlarda, 46 bin kişi konteynerlerde yaşamaktadır.

900 sağlık çalışanının Temmuz başında, 1.500 eğitimcinin ise Eylül ayında şehirde hizmet vermeye başlayacağı tahmin edilmektedir. Ancak, bu personeli barındıracak konteynerler tahsis edilmemiştir ve yeni gelecek personelin barınması, mevcut konteyner stokunun konut hasarı olan kişilere tahsis edilmesi konusunda baskı yaratabilir¹².

5. Mobil çamaşırhane, Adıyaman

Şehirde gayri resmi barınma alanları hızla kapatılarak, depremden etkilenen kişiler konteyner ya da çadır alanlarına taşınmaktadır. Hayata Destek ekiplerinin kurduğu hijyen topluluk komiteleri, barınma alanlarının kapatılması ve komite üyelerinin başka yerlere taşınması nedeniyle dağılabilmektedir. Hayata Destek WASH ekiplerinin gayri resmi barınma alanlarına kurduğu duş, tuvalet ve su tankları, bu alanların boşaltılması nedeniyle, atık yönetimi ve verimlilik ilkesi gereği temizlenerek yeni kurulan resmi çadır alanlarına taşınmaktadır. Duş ve tuvalet temizliği hala önemli bir sorundur. Ayrıca çadır alanlarında düzenli olarak çöp toplama ve mekan temizliği yapılmadığı için ciddi bir atık ve hijyen problemi yaşanmaktadır; sıcakların artışı hem koku

¹² <https://reliefweb.int/report/turkiye/turkiye-earthquake-response-2023-adiyaman-humanitarian-snapshot-08-june-2023>

sorununa neden olmakta hem de hastalık riskini artırmaktadır. Su ihtiyacı devam etmektedir. Adıyaman'da şebeke suyu verilmeye başlanmıştır; fakat bu suyun içme suyu olarak kullanılması hastalık riskiyle ilgili endişe yaratmaktadır. Yanı sıra böcek, sinek, akrep, yılan sokması vakalarının artması, sağlık riskleri oluşturmaktadır.

Barınma alanlarında pek çok kurum tarafından duş, tuvalet ve su tankı üniteleri kurulmuştur; fakat kurulumların bir kısmı SPHERE standartlarını¹³ karşılamaktan uzaktır; bu nedenle de afetten etkilenen insanlar hijyen ihtiyaçlarını karşılamak için hasarlı evlerini kullanmaktadır.

Hayata Destek dağıtım ekipleri Adıyaman'da yeni kurulan çadır alanlarına çadır dağıtımını yapmış; yanı sıra aile temizlik paketi, hijyen paketi, kadın bakım paketi, gıda paketi, mutfak paketi, PSS paketi, hasta bezi ve bebek bezi dağıtımına devam etmiştir. Yaz koşullarına uygun kıyafet, terlik, cibinlik, sineklik, şapka, gölgelik, vantilatör, konteynerler için klima gibi yaza uygun ihtiyaçlar devam etmektedir. Adıyaman'da sıcak yemek desteğinin kurban bayramı sonrası bitecek olması, buzdolabı, mutfak kiti, tüp, ocak gibi yeni ihtiyaçların ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Şehirde Türkiyeliler ve mülteciler arasındaki gerilim yüksek olduğu için mülteciler için ayrı çadır alanları oluşturulmaktadır. Yerli nüfusun hızlıca konteynerlere yerleşmesi beklenmektedir; ancak mültecilerin konteyner başvurusu yapmasının önünde bazı bürokratik zorluklar olduğu belirtilmektedir; bu da mültecilerin çadırdaki yaşamaya devam edeceği öngörüsünü yaratmaktadır.

Adıyaman MHPSS mobil ekibi, farklı geçici barınma alanlarında çocuklara yönelik psikososyal destek, yetişkinlere yönelik psikolojik destek ve psiko-eğitime devam etmektedir. Yanı sıra sosyal hizmet uzmanı, koruma risklerini belirleyerek ilgili kurumlara yönlendirme yapmaktadır. Tespit edilen risklerden bazıları şunlardır: gayri resmi barınma alanların boşaltılması, bu bölgelerde yaşayan insanlar için belirsizlik ve kaygı problemlerine neden olmaktadır. Yanı sıra, boşaltılan yerlerdeki kullanılmayan çadır alanlarının genelde erkekler için sosyalleşme alanı olarak kullanılması, alanda yaşamaya devam eden kadın ve kız çocukları için kaygı nedeni olmaktadır. Çocuk dostu alanların ve diğer çocuk koruma hizmetlerinin yanı sıra daha geniş kapsamlı koruma hususlarının eksikliği tespit edilmektedir. Ailelerin, mevsimlik tarım işi ve tekstil sektöründe çocuklarını çalıştırmak için okulların bitmesini beklediği gözlenmiştir. Okulların kapanmasıyla birlikte tarım sahasına göçler ve çocuk işçi sayısında artış beklenmektedir.

Adıyaman'da yerelin liderliğinde güçlenme programı kapsamında topluluklara mikro hibe programı için hazırlıklara başlanmıştır. Yerel inisiyatiflerin afet sonrası iyileşme sürecini desteklemeyi hedefleyen mikro hibe programı kapsamında hizmetlere erişimi güç olan köyler ve topluluk grupları ile görüşmeler yapılmakta; kişilerin kendi ihtiyaçlarını tespit etmesine destek olunmaktadır. Saha ziyaretlerinin ardından topluluk grupları kendi projelerini hazırlayacaktır.

KAHRAMANMARAŞ

¹³ <https://spherestandards.org/wp-content/uploads/Sphere-Handbook-2018-Turkish.pdf>

6.Su arıtma cihazı, Adıyaman

Kahramanmaraş'ın nüfusu 1.7 milyondur. Deprem nedeniyle 12 bini aşkın kişi hayatını kaybetmiştir. 225 bin kişi resmi barınma alanlarında, 492 bin kişi gayri resmi barınma alanlarında yaşamaktadır. 541 bin kişi çadırlarda, 25 bini aşkın kişi konteynerlerde ikamet etmektedir¹⁴.

Yetkililerden 8 Haziran'da alınan bilgiye göre, konteyner başvurusunda bulunan ve hak sahibi olan herkese Haziran ayında konteyner kentlerde veya kırsal alanlardaki katlanabilir konteynerlerde yer verilmesi planlanmaktadır.

7. WASH kurulumu, Kahramanmaraş

Karşılaşılan zorluklar arasında barınma, arazi ve mülkiyet konularında yasal destek ihtiyacı ve toplumlar arası gerginliklerde gözlenen artış yer alırken, psikososyal destek sunan kuruluşların sayısı da azalmaktadır.

Hayata Destek Maraş ekibi, şehrin tüm ilçelerinde bulunan çeşitli resmi ve gayri resmi çadır alanlarında ve konteyner yerleşimlerinde çalışmalar yürütmektedir. Mobil MHPSS ekipleri Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'ya iş birliğinde bireysel psikolojik destek, çocuklara yönelik psikososyal destek ve çocuk koruma süreçleri yürütülmektedir. İhtiyaç analizleri sonucunda, bütünlükçü hizmetlerin sunulabilmesi için su, sanitasyon ve hijyen (WASH), MHPSS ve erişim ekipleri müdahale edilen alanlarında ortaklaşa çalışma yürütmektedir.

Hayata Destek WASH ekipleri, daha önce kurulum yapılan duş ve tuvaletlerde mahremiyeti sağlamak amacıyla gönüllü bir kurumla birlikte paravanlar yerleştirmiştir. Ayrıca, kullanım suyuna erişimi olan gayri resmi bir barınma alanına 3 ayrı seyyar lavabo inşa edilmiştir. Mobil çamaşırhanenin tedarik süreci bitmiştir; Hayata Destek ekiplerinin teknik altyapıyı tamamlamasının ardından faaliyete başlayacaktır.

Yaz sıcaklarının gelmesiyle birlikte gayri resmi çadır alanlarında zararlı sürüngen hayvanlar ve böceklerle mücadele önem kazanmaktadır. Düzenleme ilaçlama yapılmamaktadır.

MHPSS ekiplerinin düzenli aktivite yaptığı alanlardan birinde uyuz salgını ortaya çıkmış, Hayata Destek ekipleri bir hafta süreyle çalışmalara ara vermiştir. Koruma ekiplerinin çalışmaları kapsamında karşılaşılan koruma problemlerinden biri toplumsal cinsiyet temelli şiddet kapsamında yönlendirme eksikliğidir. Şehirdeki kadın sığınma evinin henüz onarılamamış olması, koruma kararı çıkan kadınların başka şehirlere sevk edilmelerine yol açmakta, afetten etkilenen kadınlar başka bir şehre gitmeyi istemedikleri için güvenlik riskleriyle karşı karşıya kalmaktadır. Aynı şekilde koruma yönlendirmesi yapılan çocuklar da, refakatsiz çocukların devlet korumasına alındığı 'Sevgi Evi'nin hasarlı olması nedeniyle başka şehirlere gönderilmektedir.

MALATYA

Malatya'nın nüfusu 812 bindir. Depremde 1,238 kişi hayatını kaybetmiş; 6,444 kişi yaralanmıştır. 46 bin bina hasar görmüştür. 8 Haziran itibarıyla 324 bin kişi çadırlarda, 64 bin kişi konteynerlerde yaşamaktadır. 34 adet resmi çadır alanı, 49 konteyner kent bulunmaktadır¹⁵.

¹⁴ <https://reliefweb.int/report/turkiye/turkiye-earthquake-response-2023-kahramanmaraş-humanitarian-snapshot-08-june-2023>

¹⁵ <https://reliefweb.int/report/turkiye/turkiye-earthquake-response-2023-malatya-humanitarian-snapshot-08-june-2023>

Depremden sonra şehri terk eden yaklaşık 87 bin kişinin Malatya'ya geri döndüğü tahmin edilmektedir. Geri dönüşler, barınma alanlarındaki ihtiyaçların artmasına neden olmaktadır. Yetkililer, bir ay içinde tüm resmi barınma alanlarının kapatılacağını, sıcak yemek dağıtımının haziran sonunda sona ereceğini belirtmektedir. Barınma alanındaki nüfusun mutfak paketleri ve gıda paketleriyle desteklenmesi planlanmaktadır.

Kırsal alanlarda yaşayan insanlar, uzaklık, ulaşım sorunları ve hizmetlerle ilgili bilgiye ulaşma sorunları nedeniyle hizmetlere erişimde sorun yaşamaktadır. Çocuk koruma risklerinin, özellikle çocuk işçiliğinin arttığı gözlenmektedir. Su, sanitasyon ve hijyen hala en büyük ihtiyaçtır.

8. Mikro hibe projesi hakkında bilgilendirme oturumu, Malatya

Hayata Destek Malatya ekibi, Doğanşehir, Battalgazi, Yeşilyurt ve Akçadağ ve Merkez'de bulunan barınma alanlarına ihtiyaç analizi için saha ziyareti yapmıştır. Havalanın ısınmasıyla içme suyu, buzdolabı, yazlık kıyafet gibi ihtiyaçlar öne çıkmaktadır. Organize Sanayi bölgesinde kurulan çadır kent gibi bazı barınma alanlarında, içme suyuna ve hijyen malzemelerine yönelik ihtiyaç çok fazladır. İshal gibi vakalarının yaygınlaştığı belirtilmektedir.

4. Hayata Destek'in Acil Durum Müdahalesi

Hayata Destek, Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman başta olmak üzere insani yardım müdahalelerine devam etmektedir. Hatay, Adıyaman ve Kahramanmaraş'ta depolar ve acil durum ekibinin konakladığı operasyon merkezleri kurulmuştur. Hayata Destek, Malatya'da 3 kişilik bir ekip oluşturmuştur ve bu ekip bölgeyi değerlendirmeye ve Hayata Destek'in şehirdeki çalışma odağını belirlemeye başlamıştır.

Kırsalda ve şehir merkezlerinde yer alan geçici barınma merkezlerindeki su ve sanitasyon altyapısını karşılamak üzere WASH (Su, Sanitasyon ve Hijyen) çalışmalarının yanı sıra barınma, gıda güvenliği sektöründeki müdahaleler ve afetten etkilenmiş çocuklara ve yetişkinlere psikolojik/psikososyal destek (MHPSS) de Hayata Destek'in sektörel müdahaleleri arasında yer almaktadır.

Hayata Destek'in 31 Mayıs-21 Haziran tarihleri arasında Hatay, Adıyaman ve Kahramanmaraş'taki acil müdahaleleri aşağıda bulunmaktadır.

WASH (SU, SANİTASYON, HİJYEN)

- Tuvalet
- Duş
- Su Deposu
- Mobil Yıkama Ünitesi
- Bidon
- Su Arıtma Cihazı
- Hijyen Paketi
- Bit Paketi
- Kadınlar için Bakım Paketi
- Aile Temizlik Paketi

GIDA GÜVENLİĞİ

- Hazır Yemekler
- İçme Suyu
- Gıda Paketi
- Hayvan Yemi

BARINMA

- Çadır
- Yatak

MHPSS

- Psikososyal Destek
- Psikolojik Destek
- Psiko Eğitim

GIDA DIŞI İHTİYAÇLAR

- Kıyafet
- Aile Paketi
- Mutfak Paketi
- PSS Paketi

*Paket dağıtımlarında verilen sayılar, erişilen kişi sayısıdır.

ERİŞİLEN KİŞİ SAYISI: 359.954

KAHRAMANMARAŞ

28	36	12.000*
1.935*	5.375*	140 lt
351	255*	1.390*
5.301		

HATAY

142	56	90	1.501
17.060*	300	2.350*	2.622
42.857 lt	6.230*	12.520 kg	550
1.095	2.900	1.603*	4.265*
991	365		

ADİYAMAN

20	48	36	10
23.280*	2.746*	6.995*	4
29.010 lt	4.410*	285	200
2.286	5.019	3.790*	3.582
568			

*Paket dağıtımlarında verilen sayılar, erişilen kişi sayısıdır.

Durum	Tanım	Hedef Dolaylı
<u>Devam ediyor</u>	WASH: Seyyar Tuvalet - Duş Üniteleri (Hatay) Gayri resmi barınma alanlarına 14 seyyar duş, 42 tuvalet ve duş ünitesi olmak üzere toplam 56 seyyar ünite kurulmuştur.	<u>5.600</u>
<u>Devam ediyor</u>	WASH: Su Depoları (Hatay) Defne, Antakya, Samandağ ve Kırıkhan'da farklı noktalarda 16 adet 5 ton, 74 adet 3 ton olmak üzere toplam 90 adet su deposu kurulmuştur.	<u>58.237</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Seyyar Tuvaletler (Hatay) Çeşitli gayri resmi barınma alanları için toplam 100 adet seyyar tuvalet kurulmuştur. Altyapının sağlanabildiği bölgelerde kanalizasyon sistemine bağlı tuvaletler için planlama yapılmış ve seyyar tuvaletler geri toplanmaya başlamıştır.	<u>2.000</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Çadır İlaçlama (Hatay) Yeni Stadyum'da bulunan çadır kentte, 600 çadır salgın hastalık riskine karşı ilaçlanmıştır.	<u>3.000</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Hijyen Paketi Dağıtımı (Hatay) 5 kişilik bir ailenin temel hijyen ihtiyacını karşılayacak toplam 3.412 hijyen paketi dağıtılmıştır.	<u>17.060</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Kadınlar için Bakım Paketi Dağıtımı (Hatay) Kadınların ihtiyaçları gözetilerek tasarlanmış bakım paketlerinden 2.350 adet dağıtılmıştır.	<u>2.350</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Su Bidonu Dağıtımı (Hatay) Su kaynağına gidiş-gelişi azaltmak amacıyla 1501 su bidonu dağıtılmıştır.	<u>1.501</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Bit Paketi Dağıtımı (Hatay) Dağınık yerleşimlerin bulunduğu mahallelerde, bit ilacı, bit önleyici ekipman ve taraktan oluşan 300 adet paket dağıtılmıştır.	<u>300</u>
<u>Tamamlandı</u>	Barınma: Yatak – Uyku Tulumu Dağıtımı (Hatay) 560 yatak ve 535 uyku tulumu dağıtılmıştır.	<u>1.095</u>
<u>Tamamlandı</u>	Barınma: Çadır Dağıtımı (Hatay) Afetten etkilenen ailelere destek olmak için toplam 550 kişilik çadır dağıtımı yapılmıştır. Ayrıca çadırların yanı sıra branda, küçük ekipmanlar, battaniyeler, ve şilteler de dağıtılmıştır.	<u>2.750</u>
<u>Tamamlandı</u>	Barınma: Hasır Dağıtımı (Hatay) Geçici barınma alanlarındaki koşulların iyileştirilmesi ve çadır zeminin toprakla temasının kesilmesi için 206 hasır dağıtılmıştır.	<u>1.030</u>
<u>Tamamlandı</u>	PSS – PSS Paketi Dağıtımı (Hatay) Farklı yaş grupları için tasarlanan ve çocukların kırtasiye ve oyun ihtiyaçlarını karşılayacak 365 PSS paketinin dağıtımı yapılmıştır.	<u>365</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Dışı İhtiyaç – Aile Paketi Dağıtımı (Hatay)	<u>1.603</u>

	Bir ailenin gıda dışı temel ihtiyaçlarını karşılayacak 205 paket dağıtımı yapılmıştır. Dağınık yerleşimlerin bulunduğu mahallelerde 500 bebek bezi ve 78 ped dağıtımı yapılmıştır	
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Dışı İhtiyaç – Mutfak Paketi Dağıtımı (Hatay) Gayri resmi barınma alanlarında, afetten etkilenen kişilerin yemek yapabilmesi için gereken mutfak araç gereçlerinin bulunduğu 853 mutfak paketi dağıtılmıştır.	<u>4.265</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Dışı İhtiyaç – Kıyafet (Hatay) Hatay'ın farklı lokasyonlarında ihtiyaç analizleri sonrası iç çamaşırı, çocuk ve bebek kıyafeti, polar ceket gibi çeşitlerde 2.900 kıyafet dağıtılmıştır.	<u>2.900</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Dışı İhtiyaç: Kışa Hazırlık – Soba Dağıtımı (Hatay) Geçici barınma alanlarındaki ısınma ihtiyacına karşılık vermek için 150 adet odun sobası ve 365 torba odun dağıtılmıştır. Samandağ'da 18 soba dağıtılmıştır.	<u>1.590</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Güvenliği: Gıda Paketi Dağıtımı (Hatay) Hatay'ın farklı lokasyonlarında, 5 kişilik bir ailenin temel gıda ihtiyacını karşılayacak 1.246 gıda paketi dağıtılmıştır.	<u>6.230</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Güvenliği: Hazır Yemekler (Hatay) Deprem'in ilk günlerinde spor salonlarında barınan afetten etkilenen 1.600 kişiye 2.400 su şişesi ile birlikte hazır yemek ulaştırılmıştır. Ayrıca sonraki dönemde, gayri resmi barınma alanlarında yaşayan kişilere 1.022 adet gıda dağıtımı yapılmıştır.	<u>2.622</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Güvenliği: İçme Suyu (Hatay) Hatay'ın farklı lokasyonlarında 42.857 litre su dağıtımı yapılmıştır.	<u>14.285</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Güvenliği: Hayvan Yemi Dağıtımı (Hatay) Kırsal alanlarda hayvancılıkla geçinen çiftçilere 93 torba, toplam 12.520 kilo hayvan yemi dağıtılmıştır.	<u>465</u>
<u>Devam Ediyor</u>	WASH: Su Depoları (Adıyaman) Adıyaman'da muhtelif noktalara 3 bin litrelik 36 adet su deposu kurulmuştur. Bakım, düzenli dolum ve su kalitesi yönetimi belediye ile koordineli olarak yürütülmektedir.	<u>68.400</u>
<u>Devam Ediyor</u>	WASH: Duş Konteyneri kurulumu (Adıyaman) Barınma alanlarına 28 adet duş ünitesi ve 20 adet duş ünitesi & seyyar tuvalet birimi kurulmuştur.	<u>3.800</u>
<u>Devam Ediyor</u>	WASH: Mobil Çamaşırhane (Adıyaman) Barınma alanlarındaki çamaşır ihtiyacına cevap vermek için tasarlanan ve 10 adet çamaşır makinesi barındıran çamaşırhane, Ç1 çadır alanında hizmete başlamıştır.	<u>496</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Su Bidonu Dağıtımı (Adıyaman) Afetten etkilenen kişilerin su kaynağına gidiş-geliş sürelerini kısaltmak için Adıyaman merkezde bulunan çadır alanında 10 litrelik 3.582 adet bidon dağıtılmıştır.	<u>3.582</u>

<u>Devam Ediyor</u>	WASH: Su Arıtma Cihazı Kurulumu (Adıyaman) Tespit edilen dağınık barınma alanlarına günde 2 ton su arıtacak kapasitede 4 adet su arıtma cihazı kurulmuştur. Her birinin günde yaklaşık 700 kişinin içme suyuna erişimi hedeflenmektedir.	<u>2.800</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Hijyen Paketi Dağıtımı (Adıyaman) Adıyaman'ın farklı lokasyonlarında toplam 4.656 hijyen paketi dağıtılmıştır.	<u>23.280</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Kadın ve Kız Çocukları için Bakım Paketi Dağıtımı (Adıyaman) Farklı lokasyonlarda 2.746 kadın bakım paketi dağıtılmıştır.	<u>2.746</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Aile Temizlik Paketi (Adıyaman) Kahta, Terman, İpekli ve Cumhuriyet ilçelerinde, bir ailenin ev temizliğinde kullanabileceği malzemelerden oluşan temizlik paketinden 1.399 adet dağıtılmıştır.	<u>6.995</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: İçme Suyu Dağıtımı (Adıyaman) Farklı lokasyonlarda toplam 29.010 litre su dağıtılmıştır.	<u>9.637</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Güvenliği: Gıda Paketi Dağıtımı (Adıyaman) 5 kişilik bir ailenin temel gıda ihtiyaçlarını karşılayan 882 paketin dağıtımı yapılmıştır.	<u>4.410</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Güvenliği: Mutfak Paketi (Adıyaman) Gayri resmi barınma alanlarında, afetten etkilenen kişilerin yemek yapabilmesi için gereken mutfak araç gereçlerinin bulunduğu 758 mutfak paketi dağıtılmıştır	<u>3.790</u>
<u>Tamamlandı</u>	Barınma: Barınma İhtiyaçları Dağıtımı (Adıyaman) 978 battaniye, 200 yatak, 156 uyku tulumu, 6 soba dağıtılmıştır.	<u>1.340</u>
<u>Tamamlandı</u>	Barınma: Çadır Dağıtımı (Adıyaman) 285 çadır dağıtılmıştır.	<u>1.425</u>
<u>Tamamlandı</u>	PSS: PSS Paketi Dağıtımı (Adıyaman) Farklı yaş grupları için tasarlanan ve çocukların kırtasiye ve oyun ihtiyaçlarını karşılayacak 568 PSS paketinin dağıtımı yapılmıştır.	<u>568</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Dışı İhtiyaçlar: Kıyafet (Adıyaman) 15 Mart'ta meydana gelen sel sonrası çizme, yağmurluk gibi koruma ekipmanları da dâhil olmak üzere, farklı beden ve yaş gruplarının ihtiyaçlarına yönelik toplam 2.286 kıyafet dağıtılmıştır.	<u>2.286</u>
<u>Devam Ediyor</u>	WASH: Duş Konteyneri kurulumu (Kahramanmaraş) Dulkadiroğlu'nda Kafum Fuar Merkezi, Şeyh Adil Mahallesi ve Onikişubat Avşar (KSÜ Mühendislik Fakültesi) bölgelerine kadınlar ve erkekler için toplam 28 duş ünitesi kurulmuştur.	<u>4.200</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Su Depoları (Kahramanmaraş) İhtiyaç analizi sonrası belirlenen bölgelere 3 bin litrelik 36 adet su deposu kurulmuştur.	<u>7.200</u>

<u>Tamamlandı</u>	WASH: Kadın ve Kız Çocukları için Bakım Paketi Dağıtımı (Kahramanmaraş) Barınma alanlarında toplam 1.935 adet kadın ve kız çocukları bakım paketi dağıtılmıştır.	<u>1.935</u>
<u>Tamamlandı</u>	Barınma: Çadır Dağıtımı (Kahramanmaraş) 20 Nisan'da meydana gelen sel ve hortum sonrası barınma alanları zarar gören afetten etkilenen kişiler için 351 çadır dağıtımı yapılmıştır.	<u>1.755</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Dışı İhtiyaç: Aile Paketi Dağıtımı (Kahramanmaraş) 5 kişilik bir ailenin şarj aleti, fener gibi gıda dışı ihtiyaçlarını içeren 51 adet aile paketi dağıtılmıştır.	<u>255</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Aile Temizlik Paketi Dağıtımı (Kahramanmaraş) Bir ailenin ev temizliğinde kullanabileceği malzemelerden oluşan temizlik paketinden 1075 adet dağıtılmıştır	<u>5.375</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Hijyen Paketi Dağıtımı (Kahramanmaraş) Onikişubat ilçesinde, düzensiz çadır alanı olan Malik Ejder Mahallesi Spor Kompleksi'nde 2.400 hijyen paketi dağıtılmıştır.	<u>12.000</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Güvenliği: İçme Suyu Dağıtımı (Kahramanmaraş) 140 litre içme suyu dağıtılmıştır.	<u>46</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Dışı İhtiyaç – Mutfak Paketi Dağıtımı (Kahramanmaraş) Gayri resmi barınma alanlarında, afetten etkilenen kişilerin yemek yapabilmesi için gereken mutfak araç gereçlerinin bulunduğu 278 mutfak paketi dağıtılmıştır	<u>1.390</u>
<u>Devam ediyor</u>	Acil Ruh Sağlığı ve Psikososyal Destek / MHPSS (Adıyaman, Kahramanmaraş, Hatay, Şanlıurfa) MHPSS çalışmaları kapsamında, özellikle kadınlar ve çocuklar olmak üzere, afetten etkilenen kişiler için psikolojik ilk yardım, psiko-eğitim, psikososyal destek etkinlikleri ve bireysel psikolojik destek sağlanmaktadır.	<u>13.687</u>

Hayata Destek'in deprem bölgesinde sağladığı insani yardım, Diakonie Katastrophenhilfe (DKH), Caritas Germany, Action Against Hunger (Spain), UNICEF, UNHCR, Concern Worldwide, Save the Children International, World Vision, Turkey Mozaik Foundation, Turkish Philanthropy Funds (TPF), Vitol Foundation, Danish Refugee Council, Sivil Toplum İçin Destek Vakfı (STDV), Stiftung Mercator, Terre des Homes (TDH) Germany, EBRD Community Initiative, King Baudouin Foundation, Give 2 Asia, Stichting Vluchteling (SV) ve Choose Love ile kurduğu ortaklıklar ve kurumsal bağışlar sayesinde mümkün olmaktadır.

5. Koordinasyon

Hayata Destek Acil Durum Koordinatörü, Saha Koordinatörleri ve Alan Koordinatörleri, Valiler, Kaymakamlar, AFAD yetkilileri, belediyeler ve il düzeyindeki müdürlüklerin ilgili tüm temsilcileri, STK'lar ve sivil toplum kuruluşları ile iletişim halindedir. Hayata Destek, tüm sektör koordinasyon toplantılarında da mevcuttur. Hayata Destek Derneği, koruma sektöründe eş lider olarak belirlenen Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneği'yle birlikte (SGDD-ASAM), çocuk koruma sektöründe eş liderlik görevini üstlenmiştir.

Deprem müdahalesinde faaliyet gösteren ve destekleyen yerel ve ulusal STK'lardan oluşan Yerel İnsani Forum (TİF), saha temsilcileri il bazında yerel inisiyatiflerin, STK'ların ve platformların çalışmalarını

desteklemeye başlamıştır. Haziran ayında, yerel ve ulusal STK'lara dağıtılmak üzere bir mikro hibe çağrısı yayınlanmıştır¹⁶. Mikro hibe süreci temmuz başında tamamlanacak ve yerel kurumlara depremlerle ilgili çalışmalarını desteklemek amacıyla mikro hibe desteği sağlanacaktır.

Hayata Destek'in Sivil Toplum Geliştirme Merkezi Derneği (STGM) ve Yerelleşme Savunuculuk Grubu'yla (YSG) birlikte sekreteryasını yürüttüğü TİF, Ankara'da bir toplantı düzenlemiştir. Yerelleşme çalışmaları bu toplantının çıktılarına göre şekillenecektir.

UN OCHA sektör koordinasyonu geçiş dönemine girmiştir; TİF'se yerelde koordinasyonu güçlü bir şekilde desteklemeyi ve Türkiye'de sivil toplumunun gelişimine destek olmayı sürdürecektir.

6. Emniyet ve Güvenlik

- Artçı sarsıntılarının şiddeti azalmakla birlikte bölgeyi etkilemeye devam etmektedir.
- Binaların yıkımı ve moloz kaldırma çalışmalarında ortaya çıkan tozda asbest, kurşun ve diğer bazı tehlikeli maddelerin olduğu ve bunun çeşitli sağlık sorunlarına yol açabileceği endişe konusu olmaktadır.
- Enkazların henüz kaldırılmaması, ağır hasarlı binaların yıkılmaması, bölgede henüz sağlıklı ve güvenli barınma koşulları oluşturulamaması, temiz suya ve tuvalete erişimin kısıtlı olması sağlık sorunlarına yol açmaktadır. Bitlenme, uyuz ve bağırsak enfeksiyonu vakaları devam etmektedir. Bazı bölgelerde uyuz vakalarında büyük bir artış gözlemlenmektedir.
- Hava sıcaklığının artmasıyla sinek ve haşereler ortaya çıkmıştır. Kemirgen, böcek ve yılanlar özellikle çadır alanlarında güvenlik ve sağlık riski oluşturmaktadır.

8. İletişim Bilgileri:

	İsim	E-posta adresleri
Yönetici	Sema Genel Karaosmanoğlu	sgenel@hayatadestek.org
Proje Koordinatörü	Emre Acıkaraoğlu	eacikaraoglu@hayatadestek.org
Proje Geliştirme Yöneticisi	Aslıhan Hatunoğlu	ahatunoglu@hayatadestek.org
İletişim Yöneticisi	Çiğdem Güner	custa@hayatadestek.org
Kaynak Geliştirme Yöneticisi	Ceyla Altındış	caltindis@hayatadestek.org

EK: Hayata Destek Acil Durum Müdahalesiyle İlgili Sosyal Medya ve Video İçerikleri

Hayata Destek'in acil durum müdahalesiyle ilgili diğer içerikler derneğin [Instagram](#), [Facebook](#), [Twitter](#), [Linkedn](#) ve [Youtube](#) hesaplarının yanı sıra [web sitesinde](#) de yer almaktadır.

¹⁶ <https://www.hayatadestek.org/duyurular/stklara-yonelik-mikro-hibe-programi-basliyor/>